

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького
Факультет післядипломної освіти
Кафедра педіатрії і неонатології

ЗАТВЕРДЖУЮ
голова вченої ради ФПДО
декан доц. Січкоріз О.Є.

---

17 грудня 2018р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАННЯ В ІНТЕРНАТУРІ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «НЕОНАТОЛОГІЯ» (1-Й РІК)

Кількість навчальних годин: лекції – 30 годин,
практичні заняття – 447 годин,
семінари – 64 годин;
самостійна робота – 200 год,
суміжні дисципліни – 195 год;
разом – 936 годин.
Кредити ECTS – 31,2.

Робоча навчальна програма затверджена
на методичному засіданні кафедри
Протокол №8
24 жовтня 2018р.

Робоча навчальна програма затверджена
на засіданні методичної комісії ФПДО
Протокол №4
13 грудня 2018р.

Зав. каф. педіатрії і неонатології ФПДО

Голова методичної комісії ФПДО

проф. Кісельова М.М. _____

доц. Січкоріз О.Є. _____

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма складена на основі типового навчального плану і програми навчання в інтернатурі зі спеціальності „Неонатологія” на базах вищих навчальних медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації (Київ, 2013).

Підготовка лікарів в інтернатурі з неонатології має за мету теоретичну та практичну підготовку на базі кафедр неонатології, педіатрії і неонатології з питань фізіології та патології новонароджених, надання невідкладної допомоги, проведення інтенсивної терапії, виходжування недоношених дітей з відповідною клінічною практикою на базі закладів охорони здоров'я матері та дитини обласного або міського рівня (перинатальних центрів, відділень неонатологічного профілю дитячих лікарень).

На цикл зараховуються лікарі-інтерни, що мають диплом про закінчення вищого медичного учбового закладу та направлення обласного, міського відділу охорони здоров'я.

Інтернатура проводиться у формі очного навчання на кафедрах неонатології, кафедрах педіатрії і неонатології та заочного стажування в базових установах охорони здоров'я.

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань і практичних навиків, необхідних лікарю-неонатологу для проведення самостійної лікувальної роботи. Програму побудовано за системою блоків, якими є **8 курсів** програми.

Із суміжних і додаткових дисциплін включені медична генетика, СНІД і вірусні гепатити, особливо небезпечні інфекції, дитяча анестезіологія, радіаційна медицина, акушерство, медична психологія і медична етика, педіатрія, організація невідкладної медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях, клінічна імунологія, туберкульоз, медична інформатика, дитяча кардіологія.

Для виконання даної програми в процесі навчання передбачено такі види занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарів. Передбачено також певний обсяг часу самостійної роботи. З найбільш актуальних тем програми лікарі-інтерни готують реферати, які обговорюються на семінарах.

Для виявлення рівня знань і навиків лікарів-інтернів передбачено такі види контролю: оцінка базових знань, етапний контроль знань та заключний іспит. Для базового та заключного іспиту, для іспиту з невідкладної медичної допомоги використовують комп'ютерні атестаційні програми, затверджені МОЗ України.

Графік навчального процесу

Роки навчання	Місяці											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
перший	Б	К	К	К	К	К	К	Б	Б	Б	Б	В

Примітка: Б- стажування на базі, К- навчання на кафедрі та суміжних кафедрах, В- відпустка.

**Навчальний план підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «НЕОНАТОЛОГІЯ»
на кафедрі неонатології та на суміжних кафедрах
(очна частина інтернатури) 1 рік навчання**

Тривалість циклу 6 міс (936 год)

№ п/п	Код	Назва курсу	Лекції	Практи	Семинари	Самост	К-сть год
1.	1	Організація діяльності лікувально-профілактичного закладу та медичної допомоги новонародженим	2	-	8	6	16
2.	2	Фізіологія пери- та неонатального періоду. Основи перинатальної медицини	2	-	6	4	12
3.	3	Фізіологічний догляд та грудне вигодовування новонародженої дитини	2	44	12	27	85
4.	4	Патологія пери- та неонатального періоду.	16	31 5	20	12 1	47 2
5.	5	Інфекції пери- та неонатального періоду. Основи інфекційного контролю.	6	72	4	32	11 4
		Іспит /конференція	-	-	4	2	6
		Додаткові програми					0
		Військово-медична підготовка	2	16	10	8	36
		Разом	30	447	64	200	74 1
		Суміжні дисципліни					
1.		Медицина катастроф	0	2	4	2	8
2.		Клінічна імунологія і СНІД	2	4	6	4	16
3.		Медична інформатика	0	0	3	0	3
4.		Радіаційна медицина	0	2	4	2	8
5.		Невідкладні стани в акушерстві і гінекології	2	8	8	6	24
6.		Невідкладні стани в хірургії	2	8	8	6	24
7.		Невідкладні стани в педіатрії	0	14	16	10	40
8.		Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб	0	14	16	10	40
9.		Протидія насильству у сім'ї	0	4	2	2	8
10.		Анестезіологія і реанімація	2	8	8	6	24
		Разом	8	64	75	48	195
		Всього за 6 міс очного навчання	38	511	139	248	936

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
для лікарів-інтернів за фахом «НЕОНАТОЛОГІЯ» (очна частина 1-ого року)

№ з/п	Код	Тема лекції	К-ть
-------	-----	-------------	------

			год
1.	1.1.	Основи законодавства, нормативні документи та Накази МОЗ України щодо організації лікувально-профілактичної допомоги дітям та матерям. Основні положення ВООЗ, ЮНІСЕФ щодо материнства і дитинства.	2
2.	2.2.	Фактори перинатального ризику і формування пре-перинатальної патології. Фактори, що негативно впливають на плід	2
3.	3.9.	Вакцинація новонароджених згідно календаря щеплень і нормативних документів МОЗ України	2
4.	4.1	Гіпоксія плода та асфіксія новонароджених. Перинатальні гіпоксично-ішемічні пошкодження ЦНС .	2
5. 9.	4.3.1.	Респіраторний дистрес синдром новонароджених	2
6.	4.4.4.	Виразково-некротичний ентероколіт	2
7.	4.5.	Захворювання серцево-судинної системи. Діагностика, тактика ведення і лікування	2
8. 12	4.7.2.	Геморагічна хвороба новонароджених	2
9.	4.9.2.	Геморагічні пошкодження ЦНС у доношених і недоношених новонароджених. Пологова травма ЦНС. Спинальна пологова травма	2
10. 15	4.11.1.	Гіпербілірубінемії у новонароджених. Класифікація. Диференційна діагностика. Клініка, лікування. профілактика	2
11. 17	4.12.	Захворювання залоз внутрішньої секреції	2
12.	5.2.	Інфекції в перинатальному періоді (цитомегаловірусна, герпес-вірусна, токсоплазмозна, хламідійна, мікоплазмозна, уреоплазмозна, краснуха, вірусні гепатити)	2
13.	5.5.	Гострі респіраторні вірусні захворювання новонароджених (грип, парагрип, респіраторно-синцитіальний вірус, аденовірус, риновірус та інші). Діагностика, лікування, тактика ведення	2
14. 19	5.7.	Сепсис новонароджених: етіологія, клініка, лікування. Синдром системної запальної відповіді.	2
15.		Актуальні питання організації терапевтичної допомоги при надзвичайних станах	2
Всього			30 год

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРІВ
для лікарів-інтернів за фахом «НЕОНАТОЛОГІЯ» (очна частина 1-ого року)**

№ з/п	Код	Тема семінару	К-ть год
1.	1.4.	Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій. Основи інфекційного контролю.	2
2.	1.7.	Принципи транспортування і переводу новонароджених з перинатальною патологією. Температурний режим.	6
3.	2.2.1.- 2.2.3	Екстрагенітальні захворювання вагітної і їх вплив на плід. Акушерські ускладнення вагітності, вплив на розвиток плода і стан новонародженого. Вплив медикаментів на плід	6
4.	3.3.8.	Ендокринна система новонародженого	4
5.	3.8.	Скринінг новонароджених (ФКУ, гіпотиреоз, адреногенітальний синдром)	8

		тощо)	
6.	4.1.3.	Асфіксія новонароджених. Невідкладна медична допомога. Первинна реанімація новонароджених	6
7.	4.5.3.	Вроджені вади серця. Діагностика, клініка, невідкладна допомога, підготовка до транспортування	6
8.	4.16.	Порушення мінерального обміну. Діагностика, корекція, лікування	8
9.	5.10.	Гнійний менінгіт. Вентрикуліт. Енцефаліт	4
10.		Медична служба оперативних об'єднань	8
11.		Організація та зміст терапевтичної допомоги при ураженні отруйними речовинами	2
12.		Іспит	4
Всього			

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
для лікарів-інтернів за фахом «НЕОНАТОЛОГІЯ» (очна частина 1-ого року)

№ з/п	Код розділу курсу, теми	Тема практичного заняття	К-сть годин
1.	3.3.8.	Ендокринна система новонародженого	4
2.	3.3.9.	Особливості системи кровотворення. Еритропоез	4
3.	3.3.10.	Особливості імунітету новонароджених.	8
4.	3.4.	Особливості метаболічної адаптації доношених і недоношених новонароджених. Стани, що загрожують зриву адаптації	8
5.	3.5.	Первинний огляд новонародженого. Оцінка стану адаптації дитини при народженні. Підтримка теплового ланцюжка	8
6.	3.6.	Методика лікарського огляду новонародженого. Медичні призначення та необхідні втручання. Догляд за пуповинним залишком.	8
7.	3.8.	Скринінг новонароджених (ФКУ, гіпотиреоз, адреногенітальний синдром тощо)	4
8.	4.1.1	Дистрес плода, діагностичні ознаки	8
9.	4.1.3.	Асфіксія новонароджених. Невідкладна медична допомога. Первинна реанімація новонароджених	8
10.	4.1.4.	Інтенсивна терапія новонароджених, що перенесли асфіксію	8
11.	4.3.2.	Бронхо-легенева дисплазія	8
12.	4.3.3.	Синдром витоку повітря: емфізема, пневмоторакс, пневмомедіастинум	8
13.	4.3.4.	Синдром аспірації	8
14.	4.3.5.	Вроджені вади легенів та дихальних шляхів. Діагностика, клініка, невідкладна допомога	8
15.	4.4.	Захворювання органів системи травлення	8
16.	4.4.2.	Атрезія стравоходу. Трахео-стравохідний свищ, діагностика, клініка, невідкладна допомога	7
17.	4.4.3	Кишкова непрохідність у новонароджених – діагностика, клініка, невідкладна допомога	8
18.	4.5.1.	Недостатність кровообігу у новонароджених: серцева, судинна	8
19.	4.5.3.	Вроджені вади серця. Діагностика, клініка, невідкладна допомога, підготовка до транспортування	8
20.	4.5.4.	Кардіоміопатії	8
21.	4.7.	Патологія системи крові. Діагностика, корекція, лікування	8
22.	4.7.1	Порушення гемостазу	8
23.	4.7.2.	Геморагічна хвороба новонароджених	8
24.	4.7.3.	ДВЗ-синдром	8
25.	4.7.4.	Тромбоцитопенія, тромбоцитопатія	6
26.	4.7.5.	Коагулопатії	8
27.	4.7.7.	Поліцитемія у новонароджених	6
28.	4.8.	Патологія сечовивідної системи у новонароджених	8
29.	4.8.1.	Вроджені вади розвитку сечо-вивідної системи. Гідронефроз	8
30.	4.8.2.	Інфекція сечових шляхів	8
31.	4.8.3.	Гостра ниркова недостатність	8
32.	4.9.	Патологія нервової системи новонароджених	8

33.	4.9.5.	Перинатальна реабілітація порушень розвитку	8
34.	4.10.	Патологічні стани і захворювання передчасно народжених дітей, особливості діагностики, догляду, лікування	8
35.	4.10.1.	Порушення кардіо-респіраторної адаптації у недоношених дітей	8
36.	4.10.2.	Ретинопатія недоношених: етіологія, діагностика, профілактика, тактика неонатолога	8
37.	4.11.	Патологія білірубінового обміну у новонароджених	8
38.	4.12.1.	Вроджений гіпотиреоз	8
39.	4.12.2.	Транзиторні порушення функції щитоподібної залози	8
40.	4.12.3.	Неонатальний транзиторний тиреотоксикоз	8
41.	4.12.4.	Адреногенітальний синдром	8
42.	4.12.5.	Діабетична фетопатія. Особливості догляду за дітьми з великою масою тіла	8
43.	4.13.	Особливості водно-електролітного балансу у новонароджених з перинатальною патологією. Підтримка метаболізму у новонароджених	8
44.	4.15.	Білково-енергетичне забезпечення новонароджених з перинатальною патологією та передчасно народжених дітей.	8
45.	4.16.	Порушення мінерального обміну. Діагностика, корекція, лікування	8
46.	4.17.	Затримка внутрішньоутробного розвитку. Діагностика, лікування, тактика ведення, спостереження вигодовування	8
47.	4.18.	Діти від багатоплодової вагітності. Особливості адаптації. Тактика виходжування, неонатального спостереження	8
48.	5.3.	Бактеріальна інфекція в перинатальному періоді (стрептококова, стафілококова, клебсієльозна та інше)	8
49.	5.4.	Кандидозна інфекція у новонароджених. Клініка, діагностика, лікування, профілактика	8
50.	5.6.	Гострі шлунково-кишкові інфекції	8
51.	5.8.	Локальні гнійно-септичні захворювання новонароджених. Флегмона новонароджених	16
52.	5.9.	Гострий гематогенний остеомієліт	8
53.	5.10.	Гнійний менінгіт. Вентрикуліт. Енцефаліт	8
54.	5.11.	Мікробіологічний моніторинг. Контроль за антибіотико-резистентністю	8
55.	5.12.	Профілактика нозокоміальних інфекцій. Техніка миття рук медичного персоналу	8
56.		Посттравматична патологія внутрішніх органів	4
57.		Організація та зміст терапевтичної допомоги при гострих отруєннях	4
58.		Актуальні питання захворювань внутрішніх органів серед військовослужбовців	4
59.		Інтенсивна терапія	4
Всього			447 год

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
для лікарів-інтернів за фахом «НЕОНАТОЛОГІЯ» (очна частина 1-ого року)

№ з/п	Тема самостійної роботи	К-ть год
1.	Організація медичної допомоги новонародженим. Основи перинатальної медицини. Організація перинатальних центрів	8
2.	Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій. Основи інфекційного контролю.	8
3.	Принципи спільного перебування матерів і новонароджених в пологових будинках і дитячих лікарнях	8
4.	Сучасні принципи організації медичної допомоги новонародженим в пологових будинках, неонатологічних відділеннях дитячих лікарень	8
5.	Особливості метаболічної адаптації доношених і недоношених новонароджених. Стани, що загрожують зриву адаптації	8
6.	Мікробіологічний моніторинг. Контроль за антибіотико-резистентністю	8
7.	Порушення кардіо-респіраторної адаптації у недоношених дітей	8

8.	Захворювання органів дихання у новонароджених	8
9.	Фізіологічне спостереження за розвитком плоду, перебігом вагітності. Біофізичний профіль плода. Ведення фізіологічних пологів та методи спостереження під час пологів	8
10.	Оцінка фізичного розвитку новонароджених.	8
11.	Оцінка гестаційного віку новонароджених	8
12.	Анатомо-фізіологічні особливості доношених новонароджених і передчасно народжених дітей	8
13.	Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання. Її адаптаційні механізми	8
14.	Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи, її адаптація у неонатальному періоді	8
15.	Анатомо-фізіологічні особливості сечовивідної системи	8
16.	Анатомо-фізіологічні особливості шкіри, її придатків	8
17.	Анатомо-фізіологічні особливості кісткової і м'язової систем	8
18.	Анатомо-фізіологічні особливості травної системи. Становлення мікробіоценозу у здорових новонароджених.	8
19.	Анатомо-фізіологічні особливості центральної нервової системи.	8
20.	Доплерографія фето-плацентарного комплексу	8
21.	Догляд, виходжування та вигодовування новонароджених, що перенесли асфіксію	8
22.	Ведення передчасних пологів. Пренатальна профілактика ВШК, респіраторного дистрес-синдрому у новонароджених	8
23.	Захворювання органів дихання у новонароджених	8
24.	Вроджені вади розвитку ШКТ, які потребують невідкладної хірургічної корекції.	4
25.	Патофізіологія порушень становлення постнатального кровообігу у недоношених дітей	4
26.	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення ЗСУ	2
27.	Медична служба оперативних об'єднань	2
28.	Актуальні питання організації терапевтичної допомоги при надзвичайних станах	2
29.	Організація та зміст терапевтичної допомоги при ураженні отруйними речовинами	2
	Всього	200 год

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН З ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ІНТЕРНІВ

Напрямок (профіль) підготовки: терапевтичний, педіатричний, морфологічний

Код	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Практ.	Семін.	Разом
01	Військово-медична підготовка				24
1.1.	Організація медичного забезпечення військ				
1.1.1	Актуальні питання організації медичного забезпечення військ воєнного і мирного часу	4	-	-	4
1.1.2	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення ЗСУ	4	-	-	4
1.1.3	Медична служба оперативних об'єднань	2	-	8	10
	Разом	10	-	8	18
1.2.	Військово-спеціальна підготовка				

1.2. 1	Актуальні питання організації терапевтичної допомоги при надзвичайних станах	-	-	-	-
1.2. 2	Організація та зміст терапевтичної допомоги при ураженні отруйними речовинами	-	-	2	2
1.2. 3	Посттравматична патологія внутрішніх органів	-	4	-	4
1.2. 4	Організація та зміст терапевтичної допомоги при гострих отруєннях	-	4	-	4
1.2. 5	Актуальні питання захворювань внутрішніх органів серед військовослужбовців	-	4	-	4
1.2. 6	Інтенсивна терапія	-	4	-	4
	Разом	-	16	2	18
	Всього	10	16	10	36

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФАХІВЦЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “НЕОНАТОЛОГІЯ”

Згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фаху лікар-неонатолог повинен знати і вміти:

- організацію медичної допомоги вагітним, роділлям та новонародженим країни, принципи регіоналізації перинатальної допомоги;
- організацію медичної допомоги населенню за умов виникнення екстремальних ситуацій з масовими ушкодженнями;
- основні питання ембріології та розвитку плоду. Фактори, які порушують фізіологічний розвиток плоду;
- основні питання перинатології та спостереження за фізіологічними вагітністю, пологами, ведення здорової новонародженої дитини
- основні принципи сучасних перинатальних технологій
- сучасні принципи підтримки грудного вигодовування на всіх етапах надання медичної допомоги новонародженому
- анатоמו-фізіологічні особливості новонароджених різного гестаційного віку;
- сучасні технології інтенсивної терапії та виходжування дітей з малою та дуже малою масою тіла
- етіологію, патогенез захворювань новонароджених, взаємозв'язок функціональних систем у хворих і здорових новонароджених;
- орієнтуватись в константах гомеостазу, їх порушеннях та принципах корекції. Знати їх особливості у новонароджених різного гестаційного віку;
- інтерпретувати результати загальних, функціональних та спеціальних методів дослідження, робити на основі цих даних узагальнення та практичні висновки;
- принципи інфекційного контролю в неонатології, основні документи, які регламентують заходи з підтримання санітарно-епідеміологічного режиму відділень новонароджених;
- основи фармакотерапії новонароджених;
- основи імунології та імунопрофілактики в неонатології;
- клінічну симптоматику основних захворювань перинатального періоду та періоду новонародженості, особливості їх перебігу в залежності від гестаційного та постнатального віку, диференційну діагностику захворювань новонароджених;

- етіологію, патогенез, клініку, лікування інфекцій пери-неонатального періоду;
- сучасні принципи і технології інтенсивної терапії та виходжування дітей з дуже малою масою тіла
- особливості ентерального вигодовування новонароджених;
- профілактику перинатальної трансмісії ВІЛ від матері до дитини, ведення новонародженого, що народився у ВІЛ-інфікованої жінки;
- сучасні принципи грудного вигодовування, фізіологію лактації і підтримки грудного вигодовування;
- методика первинної реанімації новонароджених;
- принципи стабілізації стану при народженні;
- сучасні принципи і технології інтенсивної терапії новонароджених.

ЛІКАР-НЕОНАТОЛОГ ПОВИНЕН ВМІТИ:

- оцінити стан дитини при народженні і надати медичну допомогу при народженні
- здійснити ранній початок грудного вигодовування, контакт матері та дитини “шкіра до шкіри”
- провести первинний огляд новонародженої дитини;
- визначити перинатальний ризик вагітності і новонародженого;
- провести цілеспрямоване клінічне обстеження хворого новонародженого;
- визначити необхідний обсяг лабораторних, рентгенологічних та інших спеціальних досліджень, організувати своєчасне їх виконання, прокоментувати результати;
- чітко визначити важкість стану хворого новонародженого та обсяг проведення заходів інтенсивної терапії;
- надати невідкладну допомогу хворим новонародженим (непрямий масаж серця, інтубація трахеї, ШВЛ мішком та маскою, проведення дихання з постійним позитивним тиском, введення медикаментів в пологовій залі та відділенні інтенсивної терапії, промивання шлунку, катетеризація вен, замінне переливання крові, інфузійна терапія, люмбальна пункція, вимірювання артеріального тиску, пульсоксиметрія);
- провести штучну вентиляцію легень з ендотрахеальною інтубацією новонародженого
- провести ентеральне годування альтернативними методами (зонд, шприц, чашка, ложка)
- провести парентеральне харчування
- провести та оцінити показники кардіо-респіраторного моніторингу, артеріального тиску, графічного моніторингу, кислотно-лужного стану, біохімічного контролю при інтенсивній терапії новонароджених
- провести диференційну діагностику захворювань у новонароджених, в разі потреби організувати консультацію профільних спеціалістів;
- обґрунтувати тактику медикаментозного лікування та респіраторної підтримки при основних захворюваннях новонароджених;
- досконало знати практичні питання переливання препаратів крові, його ускладнення і заходи попередження та боротьби з ними;
- знати методику проведення замінного переливання крові
- вміти провести фототерапію новонародженому з гіпербілірубінемією
- оцінити стан грудного вигодовування;
- прогнозувати перебіг раннього неонатального періоду з врахуванням перинатальних факторів ризику.

Література

1. Аряев Н.Л. Диагностика и лечение гемолитической болезни плода и новорожденного.- Одесса.- 2005.- 262 с.
2. Аряев Н.Л., Циунчик Ю.Г. Принципы диагностики и лечения ЗВУР и гипотрофии.- Одесса: Ярослав.- 2005.-254 с.

3. Аряев М.Л. Неонатология.- АДЕФ: Україна.- 2003.-756 с.
4. Базовая помощь новорожденному-международный опыт /Под редакцией Володина Н.Н., Сухих Г.Т. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008.-208 с.
5. Внутрибольничная инфекция /В.Л.Осипова.-М.:ГЭОТАР-Медиа.- 2009.-256 с.
6. Годованець Ю.Д., Шунько Є.Є., /Адаптація новонароджених дітей: функціональний стан гепатобіліарної системи в нормі та при перинатальній патології. Монографія. – Чернівці.- БДМУ.-2007.- 302с.
7. Диагностика, лікування та профілактика респіраторного дистрес-синдрому новонароджених. Шунько Є.Є., Вдовиченко Ю.П., Романенко Т.Г., Кончаковська Т.В., Лакша О.Т. -Методичні рекомендації– Київ.- 2005.-36с
8. Информационные материалы по акушерской и гинекологической помощи.- Київ. - 2007-88с.
9. Клінічні аспекти сучасної перинатології // Навч.-метод. посібник за ред. Вдовиченко Ю.П.- К.- 2005.-135с.
10. Консультирование по грудному вскармливанию: курс обучения. – Руководство для преподавателя. ВОЗ, Женева. 2003.- 422 с.
11. Критические состояния новорожденных (технология дистанционного консультирования и эвакуации) /А.Н.Шмаков, В.Н.Кохно. - Новосибирск, 2007. - 168 с.
12. Матеріали 4-го конгресу неонатологів України «Актуальні питання неонатології» - К.- 2006.-208с.
13. Наказ № 152 МОЗ України від 04.04.2005.-„Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною” -36с.
14. Наказ № 234 від 07.05.2007. Про організацію профілактики внутрішньолікарняних інфекцій в акушерських стаціонарах.- К.-36с.
15. Наказ № 255 МОЗ України від 27.04.2006.- 32с. Про затвердження клінічного Протоколу надання неонатологічної допомоги дітям «жовтятиця новонароджених».- К.- 42с.
16. Наказ № 312 МОЗ України від 08.06.2007.-Про затвердження клінічного Протоколу з первинної реанімації та післяреанімаційної допомоги новонародженим.- К.-54с.
17. Проект Наказу МОЗ України від 2013р. про затвердження клінічного Протоколу з первинної реанімації та післяреанімаційної допомоги новонародженим.- К.
18. Наказ № 484 МОЗ України від 21.08.2008.-Про затвердження протоколу надання медичної допомоги новонародженій дитині з дихальними розладами – К.-42с.
19. Наказ № 584 МОЗ України від 29.08.2006-Про затвердження протоколу медичного догляду за новонародженою дитиною з малою масою тіла при народженні".-К. - 42с.
20. Наказ № 798 МОЗ України від 21.09.2010 Про затвердження методичних рекомендацій «Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу».-К -24 с.
21. Наказ № 676 МОЗ України від 31.12.2004 - „Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги” – К. -24 с.
22. Неврология недоношенных детей /А.Д.Пальчик, Л.А.Федорова, А.Е.Понятишин.- М.: МЕДпресс-информ.- 2010.-352 с.
23. Неврология новорожденных: Острый период и поздние осложнения / А.Ю.Ратнер.- 3 изд.-М.: БИНОМ. Лаборатория знаний.- 2006.-368 с.
24. Неонатология / Под ред. Т. Л. Гомеллы, М. Д. Каннигам. - пер с англ. - М.: Медицина.- 2005. - 640 с.
25. Неонатология. Национальное руководство /Под ред. Володина Н.Н.- М.- 2007.-848 с.
26. Неонатология: учеб. пособие: в 2 т. / Н.П. Шабалов-5-е изд., испр. и доп.- М.:МЕДпресс-информ.- 2009.-Том 1.-736с., Том 2.-768с.

27. Неонатологія. навч. посіб. / За ред. Мощича П.С., Суліми О.Г. - К.: Вища школа.- 2004. - 407 с.
28. Основная дородовая, перинатальная и постнатальная помощь. Учебный семинар. Европейское региональное бюро ВОЗ.- 2002. с.5-9. -Модуль 18.
29. Підручник з реанімації новонароджених / Американська Кардіологічна Асоціація, Американська Академія Педіатрії. / Під ред. Дж. Катвінкела – Львів:Галицька видавнича спілка - 2007. - 264с.
30. Пальчик А.Б., Шабалов Н. Н. Гипоксически-ишемическая энцефалопатия новорожденных.- С.-Пб.- 2005. – 222с.
31. Пальчик А.Б., Шабалов Н. Н. Токсические энцефалопатии новорожденных.-М.: Медпресс-информ.-2009. – 160с.
32. Патология новорожденных детей: учебн. Пособие / Р.А.Авдеева и др.-Ростов- на-Дону: Феникс; Красноярск: Изд. проекты.- 2007.-208 с.
33. Педіатрія. Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів/ За ред. проф. О.В.Тяжкої /вид.3.-Вінниця: Нова книга.- 2009.-1136с.
34. Перинатологія: посібник для акушерів, неонатологів та сімейних лікарів.- Кіровоград.- ПОЛУМ.- 568с.
35. Посібник з неонатології: пер. з англ./ Джон П.Клоерті, Ерік К. Ейхенвальд, Енн Р. Старк.- Шосте видання.- К.: Фонд допомоги і розвитку дітям Чорнобиля; Вид-во "Фенікс".- 2010.-856 с.
36. Практика гигиены рук / Г.И.Корчак, Н.С.Морозова.-К.: Ника-Центр.- 2010.-112 с.
37. Практичний посібник з неонатології /За ред. С.Езутачана, Д.Добрянського: пер. з англ. – Львів.- 2002. – 344 с.
38. Пясецька Н. М./ Анемії новонароджених і дітей раннього віку.- К.- 2006.-88с.
39. Руководство по педиатрии //Неонатология под. ред. Яцык Г.В., Самсыгиной Г.А.- М.-2006.-464с.
40. Сестринский уход за новорожденным в амбулаторно-поликлинических условиях: уч. пособие / под ред. Д.И.Зелинской.-М.: ГЭОТАР-Медиа.- 2010. -176 с.
41. Сидельникова В.М., Антонов А.Г. /Преждевременные роды. Недоношенный ребенок. – ГЭОТАР-Медиа.-2006.-448 с.
42. Суліма О.Г., Добрянський Д.О., Пясецька Н.М. Діагностика, профілактика та лікування гострих легеневих захворювань у новонароджених дітей: Навчально-методичний посібник для лікарів. – Львів: ТзОВ „Простір-М” 1999. – 88 с.
43. Сучасні принципи виходжування новонароджених з надзвичайно малою масою тіла. / О.С.Яблонь,Є.Є.Шунько Метод. реком.- К.- 2007.-24 с.
44. Токсические энцефалопатии новорожденных /А.Б.Пальчик, Н.П.Шабалов.- М.:МЕДпресс-информ.- 2009.-160 с.
45. Уход в педиатрии /П.Г.Кюль и др; пер. с нем. под ред. Н.Ю.Головановой.-М.: ГЭОТАР-медиа.-2009. – 768 с.
46. Уекслер Лінді Д., Тренті Паролі Е. Недоношені діти- посібник.-друге видання.- 2012.-466с.
47. Шунько Є.Є., Краснова Ю.Ю., Костюк О.О., Лакша О.Т. / Сучасні підходи до профілактики та лікування бактеріальних інфекцій у новонароджених // Метод. реком.- К.- 2008.-32с.
48. Яценко Ю.Б., Безруков Л.О. Синдром гострого ушкодження легенів у новонароджених.- Чернівці: Медуніверситет.- 2008.-198 с.
49. ЯценкоЮ.Б., Колюбакіна Л.В., Моїсеєнко Р.О. Неонатологія. Навчальний посібник. –Київ.- 2010.-198 с.

**Список літератури для додаткової програми
семінару «Протидія насильству в сім'ї»**

1. Бойко М.І., Панченко Л.В. Проблеми формування сексуальної культури в сучасному українському суспільстві // Андрология и сексуальная медицина. - № 1. - 2008. - 8-12 с.
2. Деморацкий В.А. Краткосрочные курсы психотерапии. - М.: Психотерапия, 2008. - 304 с.
3. Онишко Ю.В. Проблеми психіатричної допомоги жінкам – жертвам насильницьких дій // Архів психіатрії. - 2000. - №1-2(20-21). - С.7-9.
4. Руценко І.П. Соціологія злочинності. - Харків, Видавництво Національного університету внутрішніх справ. - 2001.
5. Вагин И.О. Психология зла. Практика решения конфликтов. - СПб.: Питер, -2009. (Серия "Сам себе психолог")
6. Слабинский В.Ю. Семейная позитивная динамическая психотерапия. - СПб.: «Наука и техника», 2009. - 464 с.
7. Смит М. Тренинг уверенности в себе: Пер. с англ. - СПб.: ООО "Речь", - 2001.
8. Христенко В.Е. Психология жертвы. - Харьков: Консум. - 2001.